

Lausunto, Iso Saapasnevan tuulivoimapuiston osayleiskaava, osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä ympäristövaikutusten arviointisuunnitelman ohjelma**Ympltk 19.03.2019 § 11**

Lappajärven kunta on päättänyt 11.6.2018 käynnistää Iso Saapasnevan tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä ympäristövaikutusten arviointisuunnitelman.

ABO Wind oy suunnittelee tuulivoimapuistoa Lappajärven Iso Saapasnevan alueelle. Alueelle suunnitellaan yhteensä 7-10 tuulivoimalan rakentamista. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä. Suunnittelualue sijaitsee n. 8,5 km Lappajärven keskustaaajamasta koilliseen. Suunnittelualue rajoittuu Evijärven ja Vetelin kuntiin.

Tuulivoimaloiden rakentaminen edellyttää tuulivoimaosayleiskaavan laatimista. Iso Saapasnevan tuulivoimapuistohankkeessa toteutetaan uuden YVA-lain (252/2017) mahdollistamaa ympäristövaikutusten arviointi- (YVA) ja kaavamenettelyn yhdistymistä. Menettelyssä syntyy sekä osayleiskaava että hankkeen YVA. Yleiskaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain 77 a §:n mukaisena, jolloin sitä voidaan käyttää suoraan rakennusluvan myöntämisen perusteena.

Ympäristövaikutusarvioinnissa ovat arvioitavana vaihtoehdot

- Vaihtoehto 0. Vaihtoehdossa 0 (VE0) Iso Saapasnevan alueelle suunniteltuja tuulivoimaloita ja niiden maakaapeliliityntää kantaverkkoon ei toteuteta. Vaihtoehto toimii arvioinnissa vertailuvaihtoehtona, jossa vastaava sähkömäärä tuotetaan jossain muualla jollain muilla sähköntuotantomenetelmillä.
- Vaihtoehto 1 (VE1). Iso Saapasnevan alueelle rakennetaan enintään 10 tuulivoimalan tuulipuisto. Tuulivoimaloiden maksimiteho on 10 MW, tornin korkeus enintään 200 metriä ja lavan pituus enintään 100 metriä. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä.
- Vaihtoehto 2 (VE2). Iso Saapasnevan alueelle rakennetaan enintään 7 tuulivoimalan tuulipuisto. Tuulivoimaloiden maksimiteho on 10 MW, tornin korkeus enintään 200 metriä ja lavan pituus enintään 100 metriä. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä.

Hankevaihtoehtojen VE1 ja VE2 eteläpuolelle sijoittuva Övermarkin kylä tulisi lähimmäksi tuulivoimapuistoa. Lähimmästä tuulivoimalasta on matkaa noin 1,3 km asuinrakennukseen. Yksi lomarakennus/eräkämppä sijaitsee 1,1 km:n etäisyydellä lähimmästä tuulivoimalasta. Suunnittelun alueen pohjoispuolella sijaitsee Evijärven kunnan Pitkänsalon kylä, jonka

lähin asuinrakennus sijoittuu 1,8 km etäisyydelle lähimmästä tuulivoimalasta. Lappajärven Kuoppalan kylä sijaitsee eteläpuolella n. 4 kilometrin, luoteessa Evijärven kunnan puolella Ranta-ahon kylä n. 4,5 kilometrin ja itäpuolella Vetelin kunnan Kalliojärvi n. 5,5 kilometrin etäisyydellä.

Tuulivoimaloista 1-2 km etäisyydelle tulisi sijoittumaan Lappajärven, Evijärven ja Vetelin kuntien alueella 18 asuinrakennusta ja 10 lomarakennusta, joissa on asukkaita yhteensä 46. 2-5 km etäisyydelle tulisi sijoittumaan 182 asuinrakennusta ja 154 lomarakennusta ja asukasmäärä olisi yhteensä 406.

Suunniteltujen tuulivoimaloiden alueella tai niiden lähiympäristössä ei sijaitse valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita tai kulttuuriympäristöjä. Lähin valtakunnallisesti arvokas rakennetun kulttuuriympäristön kohde on Evijärven kunnassa Lassilan taloryhmä noin 10 kilometrin päässä luoteessa ja Vetelin kirkonseutu noin 18 kilometrin päässä suunnitelluista tuulivoimaloista pohjoiseen.

Maakunnallisesti arvokas Lappajärven kulttuurimaisema on lähimmillään 900 metrin etäisyydellä tuulivoimaloiden suunnittelualueesta. Kulttuurimaisema-alue ulottuu Lappajärven ranta-alueelta Övermarkin kylään myötäillen Vieresjokea ja Markinpuron laaksoa ja peltoalueita. Maakuntakaavassa merkitylle matkailun vetovoima-alueelle sijoittuisi 5 tuulivoimalaa.

Suunnittelualue on pääasiassa kuivaa tai kuivahkoa kangasmetsää, mutta tuoreita kangasmetsiä on myös jonkin verran. Metsät ovat ikärakenteeltaan kasvatusiässä olevia talousmetsiä. Luonnontilaisia metsiä alueella ei ole. Suot ovat lähes kokonaan ojitettuja. Iso Saapasnevan keskiosassa on ojittamatonta suota.

Osallistumis - ja arviointiselostuksen mukaan kanahaukan vakituinen pesimäpiiri sijaitsee suunnittelualueen eteläosassa. Kanalintuja tavataan alueella säännöllisesti ja teerin sekä metsien soidinalueita on mahdollista olla alueella. Kalasääsken tekopesä sijaitsee 0,9-3,9 km tuulivoimaloista. Pesä on ollut asumaton vuosina 2000-2002, 2008, 2010 ja 2012-2016 tehdyissä tarkastuksissa. Maa- ja merikotkien tiedossa olevia pesäpaikkoja ei sijaitse alle 10 kilometrin etäisyydellä voimaloista. Kurkien kevätmuutto osuu suunnittelualueelle. Muutoin alue ei sijoitu merkittäville, useiden lintujen käyttämille päämuuttoreiteille. Muita huomioituja eläimiä ovat selostuksessa liito-ora, viitasammakko, lepakot, metsäpeura ja suurpedot.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman sisältää YVA-lain 16 § mukaisen YVA-ohjelman. Pykälän mukaisesti hankkeesta vastaavan on toimitettava ympäristövaikutusten arviointiohjelma yhteysviranomaiselle. Arviointiohjelman tulee sisältää tarvittavat tiedot hankkeesta ja sen

kohtuullisista vaihtoehdoista, kuvaus ympäristön nykytilasta, ehdotus arvioitavista ympäristövaikutuksista ja niiden selvittämisestä sekä suunnitelma arviointimenettelyn järjestämisestä. Arviointiohjelman sisällöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

YVA-ohjelman mukaan hankkeessa keskeiset arvioitavat vaikutukset ovat:

- Vaikutukset maisemaan
- Melu- ja varjostusvaikutukset
- Vaikutukset luontoon, mm. linnustoon ja metsäpeuraan
- Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen
- Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset

Iso-Saapasnevan tuulivoimahankkeessa arvioidaan sekä tuulivoimapuiston että siihen liittyvän sähkösiirron vaikutukset.

Ympäristövaikutusten arviointia varten laaditaan selvitykset tukemaan olemassa olevaa aineistoa :

- kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys
- pesimälinnusto- ja muuttolinnustonselvitys
- päiväpetolintutarkkailu
- pöllö- ja metsäkanalintuselvitys
- liito-orava-, viitasammakko- ja lepakkonselvitykset
- metsäpeuraselvitys
- näkymäalueanalyysi
- maisemavaikutusten havainnollistamien valokuvasoittein
- arkeologinen inventointi
- melumallinnus
- asukas- ja maaomistajakysely

Tarkastelualue on minimissään suunnittelualue sekä maakaapeliyhteys uudelle sähköasemalle.

- Vaikutukset maankäyttöön, noin 2 km säteellä
- Vaikutukset maisemaan ja kulttuurihistoriallisiin kohteisiin, lähimaisema-alue 2-3 km, kaukomaisema yli 6 km aina 20 km:n saakka. Vaikutukset muinaisjäänöksiin tarkastellaan rakennuspaikkakohtaisesti tuulipuiston ja ulkopuolien maakaapelilinjauksen alueella.
- Luontovaikutukset rajoittuvat rakennuspaikkoihin ja lähiympäristöön, n. 100 m tuulivoimalan rakennuspaikoista. Pesimälinnuston vaikutusten lisäksi tarkastellaan muuttoreittejä ja kerääntymisalueita 5 km etäisyydeltä suunnittelualueesta.
- Melu- ja välkemallinnukset, vaikutusalue tarkastellaan sillä laajuudella, millä laskelmat osoittavat hankkeella olevan vaikutuksia, yleensä alle 2 km:n säteellä tuulipuistosta.
- Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset arvioidaan keskittyvän noin 3 km etäisyydelle tuulipuistoalueesta (esim. maisema-, melu- ja välkevaikutukset)
- Työllisyys- talous- ja liikennevaikutukset laajempi alue, kunnan ja

maakunnan taso

Vaikutukset arvioidaan rakentamisen (1-2 v), toiminnan (20-50v) ja toiminnan päättymisen jälkeen.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa esitetään toimenpiteitä, joilla haitallisia ympäristövaikutuksia voidaan vähentää esim. voimaloiden sijoittelua, maakaapelin linjauksia, voimaloiden perustekniikkaa, voimaloiden kokoa, rakentamisajankohtaa jne. Arviointiselostuksessa esitetään myös arvioinnin epävarmuustekijät. Lisäksi laaditaan suunnitelma ympäristövaikutusten tarkkailemiseksi.

Hankkeen vaihtoehtojen vaikutuksia vertaillaan vaikutusten arvioinnin tulosten perusteella vertailutaulukon avulla. Taulukkoon kirjataan havainnollisella ja yhdenmukaisella tavalla vaihtoehtojen keskeiset vaikutukset. Lisäksi arvioidaan myös hankevaihtoehtojen ympäristöllistä toteuttamiskelpoisuutta.

Ehdotus:

Ympäristölautakunta esittää lausuntonaan osayleiskaavan osallistumis- ja arviointiselostuksesta ja ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavaa:

Maksimikorkeudeltaan 300 m:n ja 10 MW tehoisia tuulivoimaloita ei ole suunniteltu ja rakennettu aiemmin lähialueille ja kokemuksia tämän tason tuulivoimaloista ei ole. Ympäristövaikutusten arvioinnissa mm. melu- ja välkemallinnukset tulee tehdä vastaavan tehoisilla ja kokoisilla tuulivoimaloilla, kuin mitä arviointiohjelmassa on esitetty. Lisäksi maisemavaikutukset on esitettävä selkeästi ja havainnollisesti. Lähialueen asutus, eläintilat sekä matkailuelinkeinoa harjoittavat yritykset ovat erityisen huolissaan melun ja välkkeen sekä maiseman muuttumisen vaikutuksista ja nämä aiheuttavat pelkoa mahdollisuudesta jatkaa elämistä ja toimintaa tuulivoimaloiden vaikutusalueella.

Tuulivoimalapuiston vaikutusten arviointiin liittyvät kaikki selvitykset ja mallinnukset tulee muutoinkin toteuttaa kattavasti ja luotettavasti niin, että saatujen tulosten perusteella voidaan päättää hankkeen jatkosta eli millaisia, montako ja miten kauaksi häiriintyvistä kohteista tuulivoimaloita voitaisiin mahdollisesti toteuttaa aiheuttamatta merkittävää haittaa ympäristölle, alueen asukkaille ja elinkeinoille. Kunnan tulee kantaa vastuu asukkaiden hyvinvoinnista.

Ympäristölautakunnalla ei ole muutoin huomautettavaa Iso Saapasnevan tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointiselostuksesta eikä YVA-lain 16§ :n mukaisesta ohjelmasta.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Ympäristösihteeri jääväsi itsensä asian käsittelyn ajaksi (intressijäävi) ja asian esittelijänä sekä pöytäkirjan pitäjänä toimi pykälän aikana rakennustarkastaja.

Lisätietoja antaa p. 044-3699504. Email etunimi.sukunimi@lappajarvi.fi.